

Một số người xem đây là một thí dụ về sự khôn ngoan của M

CAIRO (AP) - Các khó khăn của cựu Tổng Thống Hosni Mubarak có thể nhìn thấy từ cuộc biểu tình ở Ai Cập năm 2005, khi mà các quan sát viên trong nước, với sự giúp đỡ từ các bên ngoà i quốc, nhanh chóng vạch trần sự thất vọng “đi thẳng” của tổng thống trong cuộc biểu tình, cũng giống như các cuộc biểu tình trước, chỉ là một sự gian lận liên tục.

Cuộc cách mạng Ai Cập thành công một phần do sự ủng hộ của dân chúng, năng động, mà thanh niên Ai Cập học được sau khi du học M và . (Hình: -/AFP/Getty Images)

Quốc gia láng giềng Jordan, cũng như sự trợ giúp bên ngoài trong ngày biểu tình năm 2007 mà dân chúng thấy rõ tính chất phi dân chủ của hệ thống chính trị trong nước, đưa vua cai trị nước này vào thế phải có sự thay đổi.

Và vào mùa Đông năm 2011, khi sự phẫn uất bùng thành làn sóng đòi hỏi dân chủ ở Tunisia và sau đó là Ai Cập, nhà tranh đấu trẻ Bilal Diab chọn đặt khóa học cho giới “lãnh đạo trẻ” và các giới viên ngoà i quốc, thực hành những gì về a học được trong các lưu ý đi ng lên ở quốc gia Tahrir tại thủ đô Cairo, tâm điểm của cuộc nổi dậy ở Ai Cập.

“Nh&#ng gì đã h&#c giúp chúng tôi t&# ch&#c cu&#c cách m&#ng,” theo l&#i Diab, 23 tu&#i, nói v&# s&# hu&#n luy&#n anh có đ&#c &# M&#.

“Ng&#i dân b&# t&#n mát, nh&#ng chúng tôi h&#c đ&#c cách làm sao quy t&# h&# l&#i, và chúng tôi đã làm đ&#c vi&#c này. Và khi chúng tôi đ&#ng căn l&#u lên &# Tahrir, chúng tôi loan báo vi&#c thành l&#p H&#i Thanh Niên Cách M&#ng (Revolution Youth Union).

Cu&#c cách m&#ng bùng lên t&# trên đ&#ng ph&# &# R&#p, ch&#n đ&#ng các cung đ&#n hoàng tri&#u, l&#t đ&# các t&#ng th&#ng, làm c&# th&# gi&#i ph&#i chăm chú theo dõi qua các hàng tít trang nh&#t c&#a các t&# báo và các làn sóng trong nhi&#u tu&#n l&# liên t&#c.

Nh&#ng đ&#ng sau câu chuy&#n c&#a cu&#c n&#i đ&#y chính tr&# này là m&#t câu chuy&#n khác, âm th&#m h&#n, nói v&# các t&# ch&#c &# bên ngoài, v&#i s&# &#ng h&# tài chánh c&#a chính ph&# M&# và các ngu&#n tài tr&# khác, t&#ng hu&#n luy&#n c&# m&#t th&# h&# tr&# &# R&#p v&# cách làm sao đ&#t chi&#n th&#ng trong môi tr&#ng ho&#t đ&#ng chính tr&#.

Nh&#ng ng&#i liên h&# trong cu&#c đ&#u nh&#n m&#nh r&#ng nh&#ng gì x&#y ra b&#t ngu&#n t&# s&# ph&#n u&#t đã có t&# lâu trong th&# gi&#i &# R&#p ch&# không ph&#i do s&# xúi gi&#c t&# bên ngoài.

Nh&#ng h&# cũng nói r&#ng s&# tin t&#ng, s&# hi&#u bi&#t qua vi&#c hu&#n luy&#n v&# dân ch&#, do Hoa K&# ch&# x&#ng, nh&#ng cũng có s&# tham đ&# c&#a các qu&#c gia Tây Âu, là m&#t y&#u t&# đ&#n t&#i thành công.

S&# thành công đó, l&#i ch&# ra m&#t s&# ngh&#ch lý khác: m&#t chính ph&# M&# t&# tr&#c đ&#n nay v&#n &#ng h&# Mubarak và các nhà lãnh đ&#o &# R&#p khác nh&# nh&#ng đ&#ng minh thân thi&#t, l&#i cùng lúc tài tr&# cho các ch&#ng trình sau cùng đóng góp vào vi&#c s&#p đ&# c&#a ch&# đ&# Mubarak và cũng có th&# s&# kéo theo các nhà lãnh đ&#o &# các qu&#c gia khác.

M&#t s&# ng&#i xem đây là m&#t thí đ&# v&# s&# khôn lanh c&#a M&#, đ&#t ti&#n &# nhi&#u c&#a trong cu&#c cá c&#c chính tr&# t&#i Ai C&#p và nh&#ng n&#i khác. Có nh&#ng ng&#i khác thì l&#i cho r&#ng đó là vì h&#

thông chính trị mở quá lớn và quá phức tạp nên không thể có sự đồng thuận.

“Về mặt cách là người Canada, tôi thấy một trong những điểm đặc thù của hệ thống Mỹ là họ có nhiều, rất nhiều, các địa điểm đi vào các trung tâm quyền lực, và các trung tâm quyền lực có thể có các chính sách trái ngược,” theo lời Les Campbell, người trách nhiệm khu vực Trung Đông cho tổ chức Mỹ có tên National Democratic Institute for International Affairs (NDI).

Tổ chức NDI, có liên hệ với đồng Dân Chủ, và tổ chức International Republican Institute (IRI), có liên hệ với đồng Cộng Hòa, là những đồng nghiệp này vào mạng lưới “trợ giúp dân chủ-democratic assistance” của Mỹ, cũng là cánh cửa địa điểm vì các trợ cấp tài chính của Cơ Quan Phát Triển Quốc Tế Hoa Kỳ (US Agency for International Development USAID) trợ cấp cho các NGO Giao Mỹ; cũng như tổ National Endowment for Democracy (NED), một tổ chức tư nhân có sự tài trợ của Quốc Hội Mỹ.

Tiền của tổ chức National Endowment for Democracy, vào khoảng \$100 triệu mỗi năm, hiện được chi ra tới hơn 90 quốc gia trên toàn thế giới. Những quan trọng hơn cả vốn là các món tiền trợ cấp của USAID, ngân sách vào khoảng \$800 triệu mỗi năm và dành cho các nỗ lực gọi là phát triển “cạnh tranh chính trị-political competition” và “xã hội dân sự-civil society” tại 67 quốc gia - vốn đóng một vai trò quan trọng trong nỗ lực đòi hỏi dân chủ tại sáu quốc gia Ả Rập từ Morocco sang đến Yemen. Tài khóa của năm 2011 dành ra khoảng \$104 triệu cho các quốc gia Ả Rập này.

Tại quốc gia Ai Cập sau thời Mubarak, sự trợ giúp này sẽ còn tăng vọt.

Trong số tiền \$150 triệu dành cho “quỹ chuyển tiếp” của Ai Cập do Washington loan báo, khoảng \$50 triệu sẽ dành cho các chương trình dân chủ và di chuyển hành động các chương trình đã từng huấn luyện hàng trăm người tại Ai Cập. Con số này coi như tăng gấp ba so với số tiền dè dặt trước khi có cuộc nổi dậy.

“Chúng tôi cần có thêm hỗ trợ, và cần có ngay,” theo lời Abdallah Helmy, 34 tuổi, đồng sáng lập đồng đội lập Cải Cách và Phát Triển (Reform and Development Party) của Ai Cập, và cũng là một trong những người đầu tiên ở Mỹ trợ giúp huấn luyện và đào tạo mới, theo cách di chuyển hành động các chiến lược vận động và bầu cử sang đến việc sử dụng Twitter, Facebook và các phương tiện truyền thông xã hội khác để đưa ra các thông điệp chính trị.

Ng i ta c l ng r ng có h n 10,000 ng i Ai C p t năm 2005 đ n nay đã tham d các ch ng tr nh hu n luy n v dân ch và đ u hành do USAID tài tr và đ c th c hi n qua NDI, IRI cùng v i 28 t ch c qu c t và n i đ a.

Sau khi chính quy n Ai C p th y đ c k t qu c a vi c hu n luy n này, ngay l p t c đ a ra các bi n pháp ngăn tr nh gi i h n ho t đ ng c a NDI và IRI ở Cairo, ra l nh các khách s n dùng làm n i hu n luy n ph i h y b , đ a nhân viên an ninh vào văn phòng c a các t ch c này.

Nh ng tởng th ng Mubarak cũng không th quá m nh tay v i ng i M , vì đây là ngu n cung c p s ti n v i n tr \$1.5 t m i năm v quân s và kinh t . Và các t ch c này cũng th ng đ a ng i đ c ch n l a ra ngo i qu c hu n luy n, ra ngoài t m ki m soát c a nhà n c.

M t trong nh ng thí d đ i n hình là Bassem Samir, nay lãnh đ o t ch c có tên Egyptian Democratic Academy, t năm 2005 đã đ c đ a sang Washington, Hungary, Dubai và các n i khác đ đ c h c v cách t ch c chính tr , s d ng các ph ng ti n truy n thông m i, t ch c các cu c bi u tình ph n đ i cùng là các k năng khác, đ i s tài tr c a c IRI và NDI.

Vi c h p tác gi a các nhóm c các qu c gia có s tài tr c a phía M là đ u đang x y ra ngày càng nhi u. Oraib al-Rantawi, m t nhà tranh đ u ở Jordan, có s tài tr c a NDI, cho hăng thông t n AP hay anh ta tởng đ c đ a sang Yemen hai l n đ c v n cho các nhà tranh đ u n i này.

V i s h tr c a NDI, t ch c có tên Al Quds Center for Political Studies c a anh Rantawi đang theo dõi ho t đ ng c a Qu c H i Jordan và th ng xuyên đ a báo cáo lên m ng.

“T t c nh ng n l c này, c a các t ch c n i đ a và qu c t , m đ ng cho nh ng gì chúng ta th y ngày hôm nay,” anh Rantawi nói. “Các b n tr đó không ph i t đầu r i xu ng đ th c hi n cu c cách m ng.” (V.Giang)